

Tiltott pszichoaktív szerek csempészete a hazai légiforgalomban

Illegal psychoactive substances in the air traffic in Hungary

ERDŐS ÁKOS

Absztrakt

Bevezetés: Magyarországon a tiltott pszichoaktív szerek – kábítószeres és új pszichoaktív anyagok – túlnyomórészt az illegális nemzetközi kereskedelem útján jutnak el a fogyasztókhoz. A légi utas-, postai- és áruforgalom meghatározó a tiltott pszichoaktív szerek csempészete szempontjából.

Célkitűzések: Jelen tanulmány célja, hogy a magyar vámhatóság tevékenységén keresztül betekintést nyerjünk a hazánkat érintő tiltott pszichoaktív szerek légiforgalomban zajló csempészetének természetébe. A nemzetközi tapasztalatok alapján feltételezzük, hogy a repülőtéri lefoglalásokban a kokain, az amfetamin típusú stimulánsok (ATS) és az új pszichoaktív szerek (ÚPSZ) dominálnak; továbbá, hogy a különböző tiltott pszichoaktív szerek elsősorban a postai- és áruforgalomban jelennek meg. Feltételezzük továbbá, hogy a különféle kannabisz-származékok kis mennyiségben, de a leggyakrabban előforduló kábítószeres a vámhatósági lefoglalásokban.

Módszer: A tiltott pszichoaktív szerek hazai légiforgalomban történő csempészetének természetének vizsgálatára a magyar vámhatóság (NAV RI) felderítési statisztikai adatállományán végeztünk kvantitatív vizsgálatot.

Eredmények. Egyértelmű igazolást nyert, hogy a tiltott pszichoaktív szerek légiforgalmi csempészete sokkal inkább a postai- és áruforgalomban és nem pedig a személyforgalomban zajlik. 2017-2018. években a postai- és áruforgalomban 905 esetben került sor tiltott pszichoaktív anyag lefoglalására. Az esetek túlnyomó többségében (79.9 %) a klasszikus kábítószereseket derítették fel. A lefoglalt mennyiségek tekintetében a klasszikus kábítószeres (67.0 %) szintén meghaladták a dizájnereket (31.4 %) részesedését. A klasszikus kábítószeresek közül a postai- és áruforgalomban az ATS dominál: az országos ATS lefoglalások 9-13 %-át a repülőtér postatelephelyén derítették fel. Mindeközben az utasforgalomban 2015-2018 között mindössze 31 esetben találtak tiltott pszichoaktív anyagot a pénzügyőrök.

A lefoglalt össz- és átlagmennyiségeket (összmennyiség: 25160.8 g; átlag = 3145.1 g), valamint az esetszámokat (N = 8) együttesen vizsgálva megállapítható, hogy a légiutasforgalomban csempészt tiltott pszichoaktív anyagok közül a kokain tekinthető a legmeghatározóbbnak.

Következtetések: A tanulmány rávilágít arra, hogy a repülőtéri posta- és csomagforgalom ellenőrzése során a hatóságnak kiemelt figyelmet szükséges fordítania az ATS és ÚPSZ szerek csempészetére. Míg az utasforgalomban főként a kokain-csempészek felderítésére kell fókuszálni.

Kulcsszavak: kábítószer-kereskedelem, légiforgalom, kábítószer-csempészet, vámhatóság

Bevezetés

Hazánkban a legutóbbi országos reprezentatív felmérések szerint, a felnőtt népesség (18-64 éves) tagjai közül nagyjából minden tizedik fogyasztott már valamilyen tiltott drogot élete során. Az éves prevalencia értéke ebben a populációban 2.3 % (Paksi et al., 2018). A kábítószerrel valaha kipróbáltak közel negyede a felmérést megelőző évben is fogyasztott, s többségük (kb. háromnegyedük) tényleges folyamatos használónak tekinthető (Paksi et al., 2018). A magyar fiataloknak (≥ 16 éves) pedig a 18.7 %-a próbált már valamilyen tiltott szert. A tiltott drogot kipróbáltak jelentős többsége (65.2 %) tekinthető többszöri fogyasztónak (≥ 3 alkalom) és mindössze 34.8%-uk ún. kísérletező, aki egy, legfeljebb két alkalommal fogyasztott kábítószerrel (Elekes et al., 2020).

A tiltott pszichoaktív szerek – kábítószerrel és új pszichoaktív anyagok – Magyarországon túlnyomórészt az illegális nemzetközi kereskedelem és nem pedig a hazai termesztők, illetve gyártók tevékenységének eredményeként jutnak el a fogyasztókhoz (Bálint et al., 2018; Bálint et al., 2019). A kábítószerrel hazai előállítás tekintetében az elmúlt évek során főként kisebb méretű kenderültetvények váltak ismertté a hatóságok előtt (Bálint et al., 2018; Bálint et al., 2019). Ami pedig a szintetikus pszichoaktív szereket illeti, a bűnüldöző szervek felderítési adatai alapján elmondható, hogy azok előállítása ritkábban és jellemzően csak kis tételben zajlik belföldön (Bálint et al., 2018; Bálint et al., 2019; Czér et al., 2017). Az ország határátkelőhelyein azonban évről évre jelentős (15-70 eset/év) számban derít fel kábítószer-csempész magatartásokat a rendőrhatalóság (Éberhardt, 2019).

A kábítószer-csempészet felderítése szempontjából hasonlóan kimagasló szerep hárul a magyar vámhatóságra is, amely a nemzetközi személy- és áruforgalom ellenőrzése során számos alkalommal tár fel jogsértéseket az ország vámhatárain (Erdős, 2019; Erdős, 2020a; Torkos, 2005). Ez utóbbi szakkifejezés értelmezéséhez hozzátartozik, hogy hazánk Európai Unióhoz történő csatlakozásával az országhatáron zajló határrendészeti (Kui, 2018) és vámhatósági ellenőrzések (Erdős, 2020b) természete is jelentősen megváltozott. Vámjogi értelemben ugyanis vámhatárnak az Európai Unió külső határait tekintjük, vagyis azon országokkal közös határszakaszokat, amelyek nem tagjai a Közösségnek (ún. harmadik

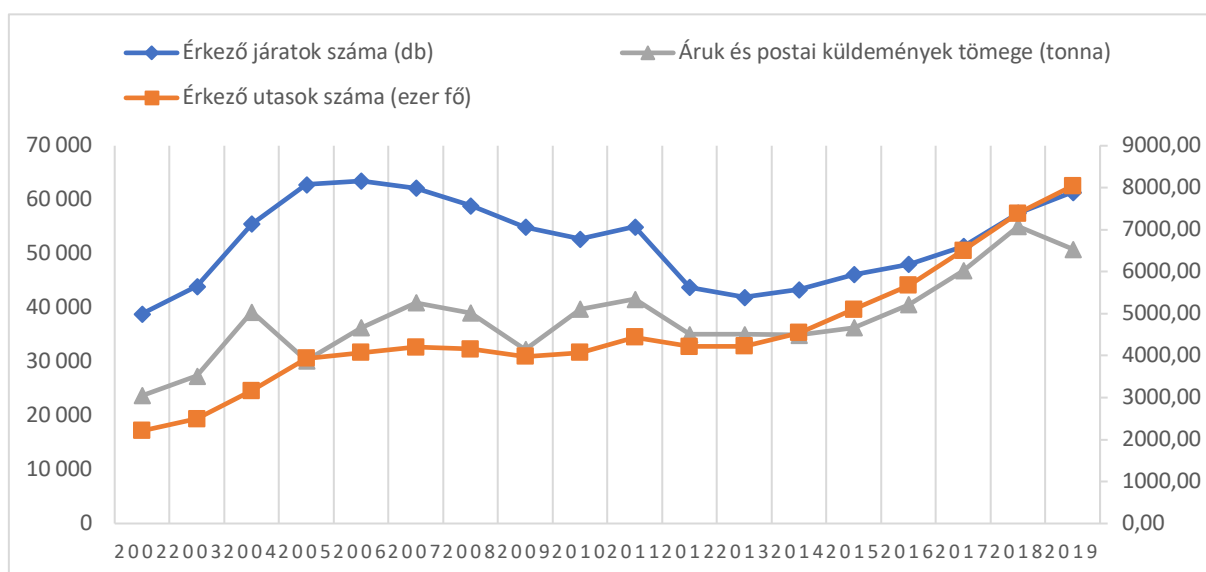
országok). Magyarország tekintetében – a fenti feltételeknek megfelelően – jelenleg két határszakaszon folyik klasszikus vámellenőrzés: a szerb-magyar és ukrán-magyar szakaszokon (Szendi, 2018). A vámhatósági ellenőrzés szempontjából azonban további egy határszakasznak van még kiemelt jelentősége, amely természeténél fogva különlegesnek tekinthető az előbb említettekhez képest; ez a budapesti Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér. Mert bár a nemzetközi légitikikötő az ország közepén található, a repülőtérre érkező utasok, áruk és a harmadik országból érkező levélküldemények – jogi értelemben – ugyanolyan vámeljárás, illetve pénzügyőri ellenőrzés alá kerülnek, mint a közúti/vasúti határátkelőhelyek személy- és áruforgalma (Konyhás & Varga, 2018).

Repülőterek szerepe az illegális pszichoaktív szerek kereskedelmében

A második évezredfordulóhoz közeledve a légitölekedés fejlesztésének fókuszában világszerte a „minél több utas, minél kisebb költség” rendezőelv állt (Ernszt, 2007). Ennek köszönhetően 1980 és 2000 között az EU akkori 15 tagállamban mintegy 416 %-kal növekedett a légitölekedési ágazat teljesítménye (Kővári, 2006). Hasonló pozitív dinamikát tapasztalhattunk Magyarország tekintetében. A budapesti repülőtér utasforgalma ugyanis 1992 és 2012 között megnégyszereződött (Stratégiai Konzorcium, 2014).

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint az elmúlt közel két évtizedben érzékelhető növekedés tapasztalható a budapesti nemzetközi repülőtérre érkező járatok, utasok, valamint áruk és postai küldemények mennyiségében (1. ábra).

1. ábra: Budapesti Liszt Ferenc Repülőtér forgalmának alakulása (2002-2019)

Forrás: a szerző saját szerkesztése a KSH (2020a) adatai alapján.

A légitársasági szektor ilyen módon való fejlődése világszerte komoly többletfeladatot ró az ellenőrzést végző- és bűnüldöző hatóságokra, ezzel jelentősen csökkenti a tiltott pszichoaktív szerek csempészési kapcsán a felderítési esélyeket (Chalfin, 2008; Fajar & Ramadhan, 2018; Kloppenburg, 2013; Schohl, 1982; Steinbert, 2005). Európai viszonylatban a repülőterek főként a stimuláns hatású kábítószeres – kiemelten a kokain és az amfetamin-típusú stimulánsok (ATS) – illegális szállítmányozásában jutnak kiemelt szerephez (UNODC, 2019). 2013-2017 között a világviszonylatban lefoglalt kokain több, mint felét a tengereken (55 %), egynegyedét a szárazföldön (25 %) és további 15 %-ot valamelyik repülőtéren találták meg a hatóságok. A fennmaradó 5 % belterületen (lakásokban, bárókban stb.) került lefoglalásra (UNODC, 2019). A Kábítószer és Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontjának (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, EMCDDA) átfogó vizsgálatai alapján arra a következtetésre jutunk, hogy Európába a legnagyobb mennyiségű kokain a tengeri áruforgalmon keresztül – elsősorban konténerekbe rejtve – érkezik (EMCDDA, 2019). Volumenét tekintve ezt követi a változatos dél- és közép-amerikai kiindulópontokról utasszállító repülőgépekkel, légi áru fuvarozással történő csempészet (EMCDDA, 2019). A kokain-csempészet kapcsán minden jelentősebb európai légitársaság veszélyeztetettnek számít, s az elmúlt évek adatai alapján úgy tűnik, hogy egyre inkább érintettek a kisebb repülőterek is (EMCDDA & Europol, 2019a).

Az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala (United Nations Office on Drugs and Crime, UNODC) és a Nemzetközi Kábítószer-ellenőrző Szerve (International Narcotics Control Board, INCB) által jegyzett felmérések szerint, az ATS és annak prekursorai (pl. pszeudoefedrin) szintén megjelennek világszerte a repülőtéri hatóságok lefoglalásaiban (INCB, 2017; UNODC, 2011). A Vámvilágszervezet (World Customs Organization, WCO) legújabb összefoglalója alapján, 2019-ben a vámhatóságok légitársasági lefoglalásaiban a pszichotróp anyagok közül 23 %-ban metamfetamin, 18.8 %-ban tramadol, 11.6 %-ban alprazolam, 34.9 %-ban egyéb pszichotróp anyag szerepelt (WCO, 2020). Az ATS esetében ugyanakkor Európa repülőterei elsősorban tranzitpontként jutnak kiemelt szerephez a kelet- és dél-kelet ázsiai országokba szállító csempészek számára (UNODC, 2019). Az intrakontinentális ATS csempészet ezzel szemben sokkal kevésbé jellemző lévén, a szigorú repülőtéri ellenőrzések aránytalan kockázatot jelentenek az elkövetők számára. Éppen ezért az Európában előállított ATS (pl. csehországi metamfetamin) kontinensen belüli kereskedelme szinte kizárólag a közúti-, illetve vasúti forgalomban bonyolódik (EMCDDA & Europol, 2019b)

A fent említett stimuláns kábítószeres mellett, az EU hatóságainak beszámolója szerint az elmúlt években drámai növekedés figyelhető meg a repülőtereken elfogott heroincsempészek számában is (EMCDDA & Europol, 2019a). A nemzetközi repülőtereken zajló kábítószer-csempészet és egyéb bűncselekmények felderítését célzó AIRCOP projekt keretében 2019. év során 39.3 kg heroint foglaltak le a résztvevő országok (n = 25) vámhatóságainak tagjai. A korábban említetteknek megfelelően ugyanakkor ezekben a lefoglalásokban is stimuláns szerek részesedése jóval kiemelkedőbb (kokain: 632.75 kg; metamfetamin: 52.5 kg; Captagon tableta: 4000 db). Az opiátok légitársasági lefoglalásai – az esetszámokat és a lefoglalt mennyiségeket tekintve egyaránt – elhanyagolhatók a közúti forgalomban történt felderítésekhez képest (WCO, 2020).

A kannabisz, amely messze a leggyakrabban fogyasztott kábítószer a világon (UNODC, 2020) mennyiségét tekintve elenyésző jelentőséggel bír a légiforgalomban zajló csempészet terén. 2019-ben – világszerte – a vámhatóságok tagjai kannabisz lefoglalásaik 38.9 %-át a közúti, 34.8 %-át a postai, 12.5 %-át pedig a légiforgalomban realizálták. Az esetszámok tekintetében ezzel a légiforgalom a felderítés helye szerinti rangsorban a harmadik helyre került. A repülőtereken végrehajtott lefoglalások ugyanakkor a tárgyévben lefoglalt összes kannabisz mennyiségének mindössze 0.6 %-át teszik ki, míg a postai küldeményekben az összes mennyiség 1.6 %-a került elő. A legnagyobb mennyiséget (86.3 %) a közúti, illetve a hajóforgalomban (18.6 %) találták (WCO, 2020).

A klasszikus kábítószereken kívül kiemelt figyelmet érdemelnek az új pszichoaktív szerek (ÚPSZ) is, amelyek szintén megjelentek a repülőterek forgalmában (EMCDDA, 2014; Gambaro et al., 2016). Az új pszichoaktív szerek nagypiaci előállítására főként kínai, illetve kisebb hányada indiai vegyészeti cégek laboratóriumaiban történik. Ezt követően jellemző mód a légi forgalomban vagy postai szolgáltatók útján kerülnek Amerika és az EU tagállamaiba (Hagen & Smith, 2017). Egyes európai országokban – például Franciaországban – csaknem az összes ÚPSZ lefoglalásra a repülőtereken, a vámhatósági ellenőrzések alkalmával kerül sor; legtöbb esetben a postai küldemények, kisebb arányban pedig az utasok ellenőrzésének eredményeként (Lahaie et al., 2013).

Célkitűzések

Jelen tanulmány célja, hogy a magyar vámhatóság tevékenységén keresztül betekintést nyerjünk a hazánkat érintő tiltott pszichoaktív szerek légiforgalomban zajló csempészetének természetébe. A nemzetközi tapasztalatok alapján feltételezzük, hogy a magyar vámhatóság által végrehajtott lefoglalásokban mennyiségüket tekintve a kokain, az ATS-ok és az ÚPSZ-ek dominálnak (h1.). Feltételezzük továbbá, hogy a tiltott pszichoaktív szerek felderítésére sokkal inkább a postai- és áruforgalomban, nem pedig a személyforgalomban kerül sor (h.2.); míg a kannabisz kis mennyiségben, de a leggyakrabban előforduló kábítószer a vámhatósági lefoglalásokban (h.3.).

Módszer

A tanulmány célkitűzéseiben szereplő hipotézisek ellenőrzésére, a magyar vámhatóság felderítési statisztikai adatállományán végeztünk kvantitatív vizsgálatot. Az elsődleges forrású statisztikai adatok beszerzéséhez megkereséssel éltünk a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Repülőtéri Igazgatósága (NAV RI) irányába. A NAV RI a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér (BLFNR) csomagforgalmát illetően 2017-2018., az utasforgalmat illetően pedig 2015-2018. közötti időszakok vonatkozásában biztosított adatszolgáltatást. Az adattisztítást követően megismerhetővé váltak a fenti időszakok tekintetében a NAV RI pénzügyőrei által

végrehajtott tiltott pszichoaktív anyagok lefoglalásához tartozó főbb adatok: utas/csomag útvonala, lefoglalt pszichoaktív anyag, lefoglalt mennyiség, lefoglalás ideje, elkövetés módszere.

Eredmények

A 2015-2018. közötti időszakban összesen 31 esetben találtak a pénzügyőrök tiltott pszichoaktív szert a légiutas forgalomban. A felderített esetekben kokain, kannabisz-származék (marihuána és hasis), kannabisz mag, heroin, ATS és metilon szerepelt (1. táblázat).

1. táblázat: Az utasforgalomban lefoglalt kábítószer mennyisége és a lefoglalások esetszáma (2015-2018)

Év	Kokain		Kannabisz-származék		Kannabisz mag		Heroin		ATS		Metilon ¹	
	eset	Q (g)	eset	Q (g)	eset	Q (db)	eset	Q (g)	eset	Q (g)	eset	Q (g)
Σ: 2015	4.0	17213.6	7.0	17.6	.0	.0	2.0	1055.9	1.0	101.0	1.0	860.0
Σ: 2016	4.0	7947.2	2.0	19.7	.0	.0	1.0	920.0	2.0	32.0	.0	.0
Σ: 2017	.0	.0	.0	0.0	.0	.0	.0	.0	.0	0.0	.0	.0
Σ: 2018	.0	.0	7.0	54.0	1.0	29.0	2.0	18020.0	1.0	2.5	.0	.0
Q\bar{x}	-	3145.1	-	5.7	-	29.0	-	3999.2	-	33.9	-	860.0

Forrás: a szerző saját szerkesztése a NAV RI adatai alapján

A lefoglalt összes mennyiséget (ΣQ : 25160.8 g; Σ = szumma/összes; Q = quantity/mennyiség), az átlagmennyiségeket ($Q\bar{x}$ = 3145.1 g), valamint a lefoglalási esetszámokat (N = 8) együttesen vizsgálva megállapítható, hogy a légiutasforgalomban csempészett tiltott pszichoaktív anyagok közül a kokain tekinthető a legmeghatározóbbnak.

Ugyanezen időszakban az ATS lefoglalások esetszáma mindössze fele volt a kokain felderítéseknek (N = 4), s az összmennyiségeket is jelentősen elmarad ez utóbbtól. Az ATS lefoglalásokban két jelentősebb mennyiségű (Q1 = 101 g; Q2 = 30 g) tétel jelent meg a vizsgált időszakban. Az egyik (Q1) Peking – Helsinki a másik pedig (Q2) Jereván – Doha útirányon érkezett az országba.

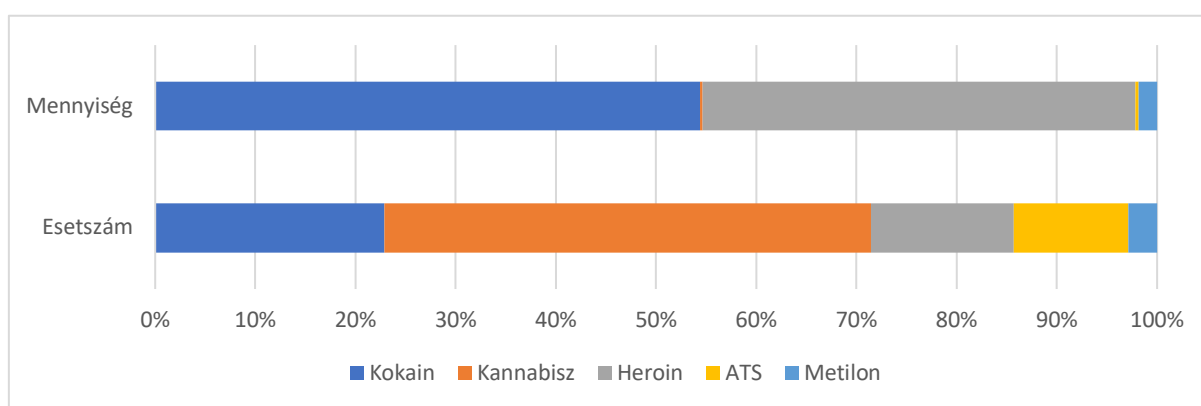
A nemzetközi tapasztalatokhoz viszonyítva sajátosnak tekinthető azonban lefoglalt mennyiségek tekintetében a heroin dominanciája ($Q\bar{x}$ = 3999.2 g). Az utasforgalomban történt heroinfelderítések – mennyiségüket illetően –, egy kivétellel (Q = 5.9 g) minden esetben kereskedelmi célú tevékenységről árulkodnak. A legkevesebb felderített mennyiség – az említett kivételtől eltekintve – 2016-ban 920 g, a legnagyobb mennyiség pedig 2018-ban

¹ 3,4-metiléndioxi-N-metilketonon

14070 g volt. Ez utóbbi egyetlen eset az adott évben országosan lefoglalt összes heroin mennyiségének (34.94 kg; Bálint et al., 2019) 40.2 %-át tette ki.

A vizsgált időszak ideje alatt a légiforgalomban leggyakrabban megjelenő kábítószer típus a kannabisz volt (beleértve a marihuánát, hasist és kannabisz magot). A lefoglalási mennyiségeket tekintve ugyanakkor a kannabisz-származékoknak nincs meghatározó súlya az elkövetésekben (2. ábra). A 2015-2018. között a lefoglalt kannabisz-származékok egy esetre jutó átlagos mennyisége ($Q = \text{quantity/mennyiség}$; \bar{x} = átlag) mindössze $Q\bar{x} = 5.7$ gramm volt.

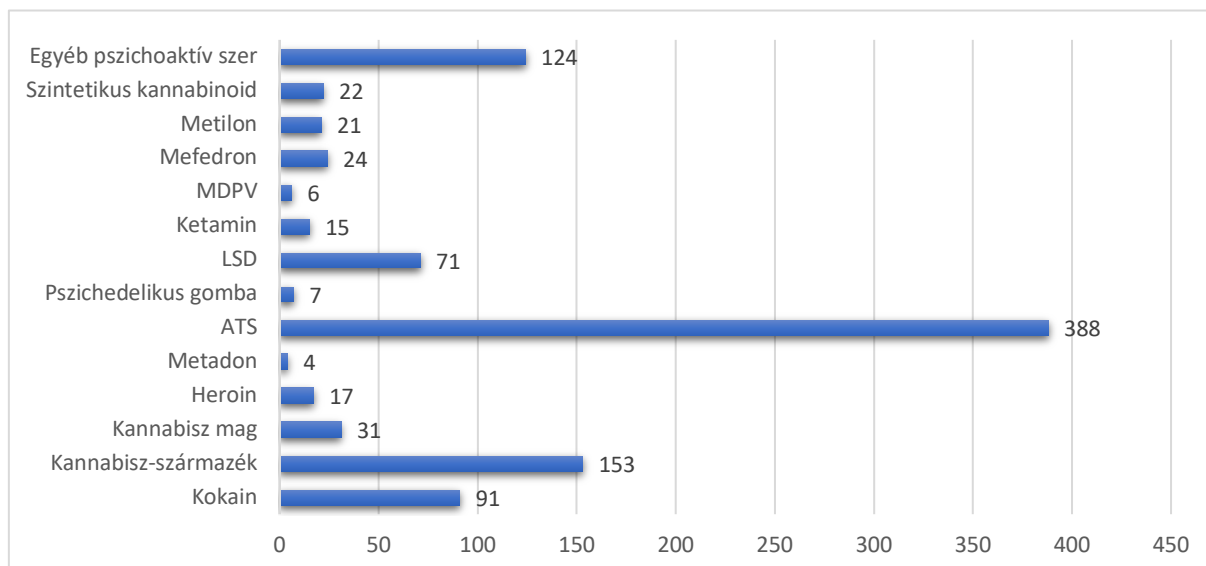
2. ábra: Utasforgalomban történt lefoglalások mennyiségének és esetszámának százalékos megoszlása, a lefoglalt anyagok szerint bontva

Forrás: a szerző saját szerkesztése a NAV RI adatai alapján.

A légi posta- és csomagforgalomban történt vámhatósági felderítésekről két év (2017-2018) vonatkozásában rendelkezünk adatokkal. Ezek alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban összesen 905 esetben (2017: 296 db; 2018: 609 db) került sor valamilyen pszichoaktív szer vámhatósági lefoglalására a repülőtéri csomagforgalomban (3. táblázat). A csomagforgalomban leggyakrabban előforduló tiltott pszichoaktív szerek az ATS (39.8 %), a kannabisz-származékok (15.7 %), az egyéb pszichoaktív szerek (12.7 %) és a kokain (9.3 %) (3. ábra).

3. ábra: Csomagforgalomban lefoglalt tiltott pszichoaktív szerek megoszlása (eset)

Forrás: a szerző saját szerkesztése a NAV RI adatai alapján

A kokain előfordulása a reptéri csomagforgalomban az esetszámokat tekintve meghatározónak mondható, az össz- és átlagmennyiségeket (ΣQ : 309.7 g; $Q\bar{x}$ = 3.4 g) tekintve azonban messze elmarad az utasforgalomban vizsgált lefoglalási adatoktól. A csomagforgalomból származó kokain-lefoglalások mindegyike fogyasztói célú felhasználásra utal. Az utasforgalmi adatokkal ellentétben továbbá, a forrásországok tekintetében sem a közép- és délamerikai államok, hanem az olyan európai országok dominálnak, mint Hollandia.

A repülőtéri csomag- és postaforgalom ellenőrzésekor végzett lefoglalásokban a legnagyobb jelentősége az ATS-nak van. Az ATS-ok por és tableta (tbl.) formájában egyaránt megjelennek az illegális forgalomban. A stimuláns kábítószer dominanciája a lefoglalási esetszámokban ($N = 388$) és a lefoglalt össz mennyiségekben (ΣQ : 5748.5 g; ΣQ : 10230 db) is egyértelműen kimutatható. A csomagforgalomban történt ATS lefoglalások többsége fogyasztói mennyiségekhez kötődik, de 2017-ben az ATS lefoglalások 23.5 %-ában, 2018-ban pedig 10.8 %-ában az intézkedés jelentős mennyiségű (≥ 100 g v. ≥ 100 tbl.) kábítószerhez kötődött. Az ATS-t tartalmazó csomagok szinte kivétel nélkül Hollandiából érkeztek.

Az előzőkhöz képest a heroin előfordulása meglehetősen ritka a repülőtéri posta- és csomagforgalomban ($N = 17$). 2017 és 2018 években a vámhatóság mindösszesen 142.1 g heroint foglalt le a feladott poggyászok és küldemények ellenőrzése során. A lefoglalt átlagmennyiségeket ($Q\bar{x}$ = 8.3 g) tekintve a posta- és csomagforgalomban érkező heroin alapvetően fogyasztói magatartásra utalnak. A vizsgált időszakban legnagyobb mennyiségű heroin lefoglalásra a postaforgalomban 2017-ben került sor, amikor is 52.9 g heroint találtak a pénzügyőrök. De még ez is töredéke az utasforgalomban történt heroin lefoglalásoknak.

A kannabisz-származékok a második leggyakrabban előforduló tiltott pszichoaktív szerek a csomagforgalmi lefoglalásokban. A mennyiségeket tekintve azonban ennek a fajta kábítószernek a részesedése nem tekinthető jelentősnek. Az átlagosan lefoglalt mennyiség a kannabisz-származékok esetében meglehetősen alacsony (2017 $Q\bar{x} = 27.2$ g; 2018 $Q\bar{x} = 57.7$ g). A felderítések többsége fogyasztói célzatot sejtet. A vizsgált időszakban mindössze két esetben történt egy kilogrammot meghaladó mennyiség lefoglalására ($Q_1 = 2114.5$ g; $Q_2 = 2207.8$ g). A kannabisz-termékek túlnyomó részét Hollandiából ($N = 112$), illetve Spanyolországból ($n = 20$) érkező csomagokban találták a pénzügyőrök.

A harmadik leggyakrabban előforduló szertípus az egyéb pszichoaktív anyagok, amely kategóriába több, különféle hatású – stimuláns, opiát, hallucinogén – pszichoaktív szer beletartozik (2. táblázat). Ezen szerek egy szignifikáns részét a lefoglalások alkalmával pontosan nem azonosították így azok „más pszichoaktív szer”-ként szerepelnek az adatbázisban. Az azonosított egyéb pszichoaktív anyagok közül leggyakrabban a 2C családba tartozó fenetilamin-származékokat (2C-B, 2C-P), illetve az intenzív hallucinogén hatással bíró N,N-dimetil-triptamint foglaltak le a pénzügyőrök.

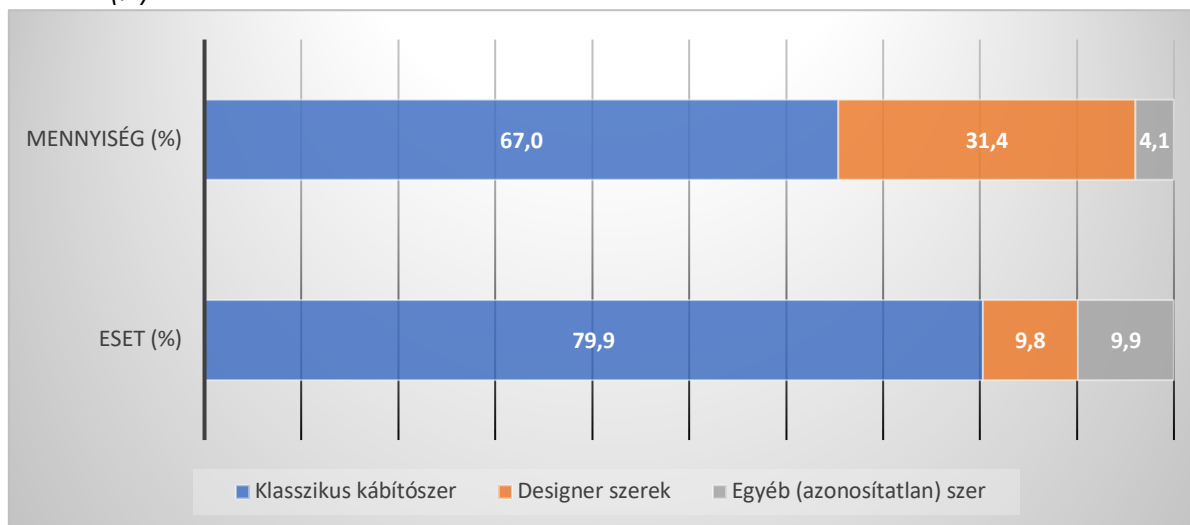
2. táblázat: Csomagforgalomban lefoglalt „Egyéb pszichoaktív anyagok”

Egyéb pszichoaktív anyagok	2017			2018		
	eset	ΣQ_g	ΣQ_{db}	eset	ΣQ_g	ΣQ_{db}
metilfenidát	1.0	24.1	24.1	.0	.0	.0
4-metoxi-fenciklidin	1.0	.93	.93	.0	.0	.0
2C-B	1.0	.0	10.0	7.0	5.3	9.0
2C-P	.0	.0	.0	1.0	.54	.0
GHB Na só	1.0	95.8	.0	.0	.0	.0
1P-LSD	.0	.0	.0	1.0	.8	.0
N,N-dimetil-triptamin (DMT)	.0	.0	.0	5.0	31.9	.0
N-etil-hexedron	.0	.0	.0	1.0	22.1	.0
fentanil	.0	.0	.0	1.0	506.5	.0
3-MMC	.0	.0	.0	2.0	4.7	.0
4-MMC	.0	.0	.0	1.0	3.2	.0
4-MEC	.0	.0	.0	1.0	5.9	.0
más pszichoaktív szer	.0	.0	.0	95.0	130.53	3302.0

Forrás: a szerző saját szerkesztése a NAV RI adatai alapján

A vizsgált adatok szerint a 2017-2018 között a BLFNR postatelephelyén végrehajtott lefoglalások tizedében (9.8 %) valamilyen dizájner (designer) drog jelent meg. Az esetek túlnyomó többségében (79.9 %) azonban klasszikus kábítószeresek voltak a vizsgált csomagokban. A lefoglalt mennyiségek tekintetében a klasszikus kábítószeresek (67.0 %) szintén meghaladták a dizájner (31.4 %) részesedését (4. ábra).

3. ábra: Csomagforgalomban előforduló klasszikus kábítószeres és dizájner drogok megoszlása (%)

Forrás: a szerző saját szerkesztése a NAV RI adatai alapján

A dizájner drogok közül a szintetikus katinon- és kannabinoid származékok dominálnak. A szintetikus katinonok csoportjába tartozó psichoaktív szerek között a mefedronnak (N = 24, ΣQ : 963.2 g), a metilonnak (N = 21, ΣQ : 1056.9 g) és az MDPV-nek (N = 6, ΣQ : 1815.9 g) van a legmeghatározóbb szerepe a lefoglalásokban. Ez utóbbi jelentőségét fokozza, hogy 2017-ben csaknem minden MDPV lefoglalás alkalmával fél kilót meghaladó mennyiséget regisztrált a hatóság. Ebben az évben az egy esetre jutó átlagos MDPV mennyisége 851.7 g volt. A két év teljes időszakát vizsgálva a lefoglalási átlagmennyiség az MDPV esetén nagyjából a fele a 2017-es adatoknak ($Q\bar{x}$ = 434.2 g). Az előbb említettekhez képest lényegesen ritkábban és kisebb mennyiségben más szintetikus katinon-származékok is megjelentek a lefoglalásokban: N-etil-hexedron (N = 1; ΣQ : 22.1 g), 3-MMC (N = 2, ΣQ : 4.7 g), 4-MMC (N = 1, ΣQ : 3.2 g), 4-MEC (N = 1, ΣQ : 5.9 g).

A dizájner drogok fogalma alá sorolható másik nagy anyagcsoport a szintetikus kannabinoidok csoportja. 2017-2018 között a pénzügyőrök összesen 22 alkalommal foglaltak le valamilyen szintetikus kannabinoidot, összesen két kilót is meghaladó mennyiségben (ΣQ : 2781.0 g). A dizájner szereket illetően továbbá a lefoglalásokban találkozunk a korábban már említett fenetilamin-származékokkal (2C-B, 2C-P), arilciklohexilamin-származékkal (4-metoxifenciklidin) és több alkalommal (N = 5) triptamin vegyületet is lefoglaltak a pénzügyőrök (N,N-dimetil-triptamin, DMT).

A mefedron szintetikus katinon-származék, amelyhez hasonló anyag a természetben a Chata edulis nevű cserjében található. Bevételt követően (50-200 mg) ecstasy-szerű hatások jelentkeznek, eufória, izgalmi állapot, ingerlékenység, nyugtalanság, beszédkénszer, nyitottság (Tóth et al., 2011).

Az MDPV α -pirrolidinfenonok közé tartozó vegyület szerkezetében hasonlít a katinonra, a bupropionra és az MDMA-ra. Használatát követően néhány óráig tartó tünetek jelentkeznek, mint emelkedő pulzus, vérnyomás, éberség, izzadás, egyfajta feldobott állapot, amelyek közül az euforizálóhatás múlik leghamarabb (Kalapos, 2011).

3. táblázat: Csomagforgalomban lefoglalt tiltott pszichoaktív szerek mennyisége és lefoglalási esetszáma (2017-2018)

LSD	Ketamin		MDPV		Mefedron		Metilon		Szintetikus kannabinoid		Egyéb pszichoaktív anyag		
	eset	Q_g	eset	Q_g	eset	Q_g	eset	Q_g	eset	Q_g	eset	Q_g	Q_{db}
8.0	1.0	1.7	3.0	1785.0	13.0	572.1	5.0	114.3	6.0	2348.4	6.0	152.4	.0
		1.7		595.0		44.0		22.8		391.4		25.4	
.	.	1.7	.	763.4	.	207.1	.	102.3	.	1015.9	.	95.8	.0
		1.7		263.4		.9		1.7		1.7		0.9	
63.0	14.0	44.8	3.0	30.9	11.0	391.1	16.0	942.6	16.0	432.6	121.0	706.1	3317.0
		3.1		10.3		35.5		58.9		27.0		22.7	39.9
.	.	8.2	.	24.5	.	312.8	.	499.5	.	102.0	.	506.5	202.0
		.6		.7		1.3		.8		1.2		.7	1.0

Pszichoaktív szer	Kokain		Kannabisz- származékok			Kannabisz mag			Heroin		Metadon		ATS			Pszichedelikus gomba	
	eset	Q_g	eset	Q_g	Q_{db}	eset	Q_g	Q_{db}	eset	Q_g	eset	Q_g	eset	Q_g	Q_{db}	eset	Q_g
Σ: 2017	29.0	116.2	63.0	1718.5	336.0	26.0	273.2	336.0	9.0	110.5	1.0	20.9	140.0	2864. 6	5085. 0	7.0	107.0
$Q_{\bar{x}}$		4.0		27.2	12.9		10.5	12.9		12.7		20.9		40.9	72.6		15.2
max f(Q)		11.7		238.5	48.0		63.2	48.0		52.9		20.9		253.9	488.0		32.6
min f(Q)		.6		.3	3.0		.6	3.0		1.2		20.9		1.4	2.0		5.8
Σ: 2018	62.0	193.5	90.0	5195.6	66.0	5.0	31.7	66.0	8.0	31.6	3.0	36.5	248.0	2883. 9	5145. 0	0.0	.0
$Q_{\bar{x}}$		3.1		57.7	13.2		6.3	13.2		3.9		12.1		18.4	55.9		.0
max f(Q)		19.6		2207.8	20.0		9.6	20.0		7.5		18.6		275.3	407.0		.0
min f(Q)		.6		.6	10.0		4.8	10.0		.8		6.7		.6	2.0		.0

Forrás: a szerző saját szerkesztése a NAV RI adatai alapján.

Megbeszélés

2015-höz képest 2018-ra 57.6 %-kal nőtt a budapesti repülőtérre érkező utasok száma, ami a kábítószer-felderítések számában érdemi változást nem eredményezett. Ez alapján az utasforgalom volumenének növekedése és a kábítószer-felderítések számának alakulása között nem mutatható ki pozitív korreláció. Mindez persze származhat abból is, hogy az ellenőrzést végző hatóság személyzetének létszáma sem követte le (5. táblázat) az utasforgalomban tapasztalható pozitív elmozdulást, ezzel pedig a hatóság tagjai – a felmerülő egyéb többletfeladatok ellátása miatt – kevésbé tudtak célirányosan a kábítószer-csempész magatartások kiszűrésére fókuszálni.

5. táblázat: A NAV RI engedélyezett statisztikai állományi létszámának alakulása (2015-2018)

	2015	2016	2017	2018
Engedélyezett létszám (fő)	244	215	222	219

Forrás: a szerző saját szerkesztése a NAV (2016, 2017, 2018, 2019) adatai alapján

Az általunk vizsgált utasforgalmi adatok alapján megalapozottan kijelenthető, hogy az európai trendeknek megfelelően (EMCDDA, 2019) a kokain egy meghatározó része dél- és közép-amerikai országokból induló utasszállító repülőgépekkel jut el Magyarországra. A repülőtéri utasforgalomban lefoglalt kokain 2015-ben az országosan felderített kokain összmenységének (30.53 kg, Csesztregi et al., 2016) 56.3 %-át, 2016-ban pedig az országos mennyiség (25.06 kg, Czer et al. 2017) 31.7 %-át adta. A forrásországokat tekintve a dél-amerikai Brazília (Sao Paulo) – egy kivétellel – kizárólagos szerepet tölt be a lefoglalásokban. Tranzitországgként pedig az Egyesült Arab Emírátságok és Svájc tűnik meghatározónak a feldolgozott adatokban.

A lefoglalt mennyiség mellett egyértelműen a kereskedelmi szándékot tükrözik a kidolgozott rejtési módszerek is (pl. útipoggyászok átalakítása, gyári csomagolást utánzó fedőáru alkalmazása). Három esetben a csempész saját testébe rejtve próbálta meg beszállítani a kokaint az országba. Ez utóbbi a kokain-csempészet világszerte alkalmazott módszere, amely a droggal töltött csomagoknak (kapszuláknak) a gastroenterialis rendszer szerveiben, illetve vaginálisan történő elrejtését jelenti, nem mellékesen halálos fenyegetésnek kitéve magát az elkövetőt (Scharper et al., 2007).

A nemzetközi tapasztalatok alapján ugyanakkor a hazai repülőtéri utasforgalomban zajló kokain-csempészetet illetően is számolnunk kell, valamilyen fokú látenciával. 2016 és 2017 között például a párizsi Orly Repülőtéren 144 főről 264 főre emelkedett az elfogott kokainfutárok száma. Mindazonáltal a hivatalos becslések szerint mintegy 3500-4000 drogfutár jut át leleplezetlenül az ellenőrzéseken ugyanitt, akik összesen körülbelül 4-5 tonna kokaint szállítanak be Franciaország területére (EMCDDA, 2018). A hivatkozott nemzetközi példához képest Magyarország esetében valószínűleg kisebb látenciával számolhatunk, tekintettel arra, hogy a kokain elsősorban a dél- és nyugat-európai fogyasztók körében használt. Észak- és Kelet-Európában az amfetamin, a metamfetamin, illetve az MDMA a legjellemzőbb stimuláns (EMCDDA, 2019).

A kokainnal ellentétben az utasforgalomban megjelenő ATS lefoglalások a mennyiségek alapján szinte minden esetben fogyasztói magatartásra utalnak, és az európai amfetaminpiac kiemelt exportőrének számító Hollandiából (EMCDDA, 2017) érkeznek.

Ahogy korábban említett volt, a nemzetközi tapasztalatokhoz képest némiképp sajátosnak tekinthető az utasforgalomban megjelenő heroin mennyiségi dominanciája. Elsősorban azért, mert az Európába érkező heroin továbbra is négy fő kereskedelmi útvonalon lép be („balkáni folyosó”, „déli útvonal”, „északi útvonal” és a Fekete-tengeren átvezető út), főként közúti fuvarozással (EMCDDA, 2019). Az EU bűnüldöző hatóságainak beszámolóí szerint azonban az elmúlt években jelentős növekedés figyelhető meg a repülőtereken elfogott heroincsempészek számában is (EMCDDA, 2019; EMCDDA & Europol, 2019a). Ezt részben a NAV RI általunk vizsgált felderítési adatai is alátámasztják, különösen, ami az utasforgalomban lefoglalt heroin mennyiségét illeti. Tekintettel azonban arra, hogy hazánkban a normál népesség körében az opiátok használata nagyon ritka (heroin életprevalencia értéke: 0.5 %), az éves- és a havi prevalencia érték alig mérhető (Paksi et al., 2018), feltehetően a lefoglalt heroin csak tranzit jelleggel kerül a magyar repülőterre. A rendőrhatalóság tapasztalatai is azt erősítik, hogy hazánk korábbi célország szerepe a heroin tekintetében szinte teljesen megszűnt. Azonban mint tranzitország, Magyarország továbbra is jelentős szerepet játszik az európai piacon (Bálint et al., 2019)

A kannabisz-származékokkal kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy gyakori előfordulása ellenére nincs jelentős szerepe a hazai légiutasforgalomban. A budapesti nemzetközi repülőtér utasai által birtokolt kannabisz-származékok kapcsán – mennyiségüket tekintve – arra következtethetünk, hogy az elkövetői szándék minden esetben a saját célú felhasználásra terjed ki. A fogyasztói szándékot tükrözik az elkövetők által alkalmazott rejtési módok is; a lefoglalt kannabisz-származékok csaknem kivétel nélkül az érintett személy zsebeiből, pénztárcájából, cigarettás dobozából, kézi táskájából, szennyeséből került elő. A kannabisz-származékokra vonatkozó eredmények összességében tehát egybevágóak a korábban ismerttetett világszintű trendekkel (WCO, 2020).

Az utasforgalomhoz hasonlóan, nagyságrendekkel több ellenőrzési feladat hárul a vámhatóságra a légi posta- és csomagforgalomban is. Az elmúlt mintegy fél évtized adatait áttekintve megállapítható, hogy a Magyar Posta megközelítőleg 700 millió levél-, illetve csomagküldemény kezelését végzi évente (KSH, 2020b). A tiltott pszichoaktív szerek Magyarországra történő csempészete szempontjából leginkább meghatározó külföldről érkező és belföldön kézbesített küldemények száma szintén milliós nagyságrendű volt az ideit megelőző négy év során (6. táblázat).

6. táblázat: Külföldről érkező és belföldön kézbesített postai küldemények számának alakulása (2016-2019)

Év	Külföldről érkező, belföldön kézbesített küldemények (ezer db)	
	Összesen	ebből: futár- és expressz küldemények
2016	4649.6	1609.8
2017	5604.2	1731.7
2018	6010.0	1583.0
2019	6838.8	1807.7

Forrás: a szerző saját szerkesztése a KSH (2020c) adatai alapján

A kábítószer- és egyéb tiltott pszichoaktív szer forgalom lebonyolításának az egyik legegyszerűbb és a lelepleződés szempontjából legkisebb kockázattal járó módja, ha legális logisztikai és szállítmányozó vállalkozásokat használnak fel a küldemények továbbítására (Csaba, 2009). Az állami postaszolgálatok ugyanezen okból kerülnek az illegális pszichoaktív anyagokkal kereskedők érdeklődési körébe. A külföldről érkező és belföldön kézbesített postai küldemények jelentős része a BLFNR postatelephelyén keresztül kerül az országban. Naponta a repülőtéri postaforgalomban 120-130 ezer különböző méretű küldemény fordul meg, amely még nem tartalmazza a nemzetközi légi futárszolgálatok (pl. DHL, TNT, UPS, FedEx) által beszállított ezres nagyságrendű csomagok számát, amelyek kezelés és ellenőrzés az előzőtől eltérő telephelyen és módon történik. A magyar vámhatóságnak ezáltal az EU-n kívüli online kereskedelem csaknem teljes forgalmára (~ 99%) rálátással bír. A jelentős napi postaforgalomnak ugyanakkor csak 2.6 – 2.9 %-a (átlag 3500 db/nap) kerül tényleges pénzügyőri vizsgálat alá (Facsinay, 2019). Az illegális pszichoaktív szerek postaforgalomban történő csempészete alkalmával tehát a lelepleződés veszélye statisztikailag elhanyagolhatónak tűnik.

A kokain előfordulásának viszonylagos gyakorisága ellenére azt állíthatjuk, hogy a terjesztői szándékot tükröző kokain-csempészetnek nincs jelentős szerepe postai csomagforgalomban. Nagy valószínűséggel kijelenthető, hogy a hazai elosztókhoz (dílerekhez) két meghatározó útvonalon érkezik a kokain: a légiutasforgalomban és a nyugat-európai országok kikötőiből közúti szállítással.

A nemzetközi tapasztalatok szerint az intrakontinentális ATS csempészet a légiforgalomban szinte egyáltalán nem jellemző (EMCDDA & Europol, 2019b), amely az általunk vizsgált utasforgalmi adatokban is igazolást nyert. Saját eredményeink ezzel együtt ugyanakkor azt jelzik, hogy 2017-2018. években az országosan lefoglalt összes ATS (por és tbl.) mintegy 9-13 %-át a repülőtér postatelephelyén derítették fel, s a feltartóztatott postaküldemények csaknem mindegyike Hollandiából érkezett. Mindezek alapján megállapítható tehát, hogy a hazai ATS lefoglalások tekintetében a légi postai- és csomagforgalomban zajló csempészetnek fontos szerepe van.

A heroin jelentősége ezzel szemben elenyésző a repülőtéri posta- és csomagforgalomban. 2017 és 2018 között a vámhatósági lefoglalásoknak mindössze 1.8 %-ában szerepelt heroin. A

lefoglalt heroin átlagmennyiségét ($Q\bar{x} = 8.3$ g) tekintve is bőven elmarad az előzőekben említett ATS-tól.

A 2010-es éveket követően a szakemberek és a nemzetközi szakirodalom egyaránt a tiltott pszichoaktív szerek disztribúciójának postai úton történő erősödését jelezték. Ennek oka, hogy az új típusú pszichoaktív anyagok (dizájner drogok) kiskereskedelmi elosztása, nemzetközi disztribúciója részben „E vagy eBay-kereskedelem” útján zajlott (Ritter, 2015). Vizsgálati eredményeink szerint a 2017-2018 között a hazai légi postai- és csomagforgalomban a lefoglalási esetszámokat és a lefoglalt mennyiségeket tekintve is a klasszikus kábítószer dominálnak. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a vizsgált időszakban a csomagforgalomban lefoglalt klasszikus kábítószer teljes mennyiségének több, mint felét a kannabiszszármazékok adják (51.1 %). Az átlagosan lefoglalt mennyiségeket tekintve egyes dizájner drogok (pl. MDPV, szintetikus kannabinoidok) minden klasszikus kábítószer-típusnál meghatározóbbak. Mindez azért tekinthető figyelemreméltónak, mert a tapasztalatok szerint a nemzetközi forgalomban történt ÚPSZ lefoglalásoknál magas hatóanyagtartalom jellemző (EMCDDA, 2017). Okkal feltételezhetjük tehát, hogy a BLFNR postaforgalmában megjelenő ÚPSZ-ek javarészt terjesztői és nem pedig fogyasztói magatartáshoz kapcsolódik.

A magyar hatóságok által országosan lefoglalt összes szintetikus kannabinoid jelentős része is a repülőtér csomagforgalmában került feltárássra. 2017-ben az országsszerte hatósági felügyelet alá vont szintetikus kannabinoid mennyiség 76 %-át, 2018-ban pedig 17.2 %-át foglalták le a repülőtéren szolgáló pénzügyőrök. Alaposan feltételezhetjük tehát, hogy a szintetikus kannabinoidok szignifikáns része a légipostai forgalom útján kerülnek Magyarországra.

Befejezés

A BLFNR utas- és csomagforgalmában végrehajtott lefoglalási adatok alapján megállapítható, hogy a mennyiséget tekintve a kokain, az ATS-ok és az ÚPSZ-ek meghatározó szereppel bírnak (h1.). A vizsgált adatok alapján arra következtethetünk, hogy a légiforgalomban érkező kokain elsősorban az utasok, míg az ATS-ok és ÚPSZ-ek főként a postai csomagok útján kerül az országba. Egyértelmű igazolást nyert, hogy a tiltott pszichoaktív szerek légiforgalmi csempészete sokkal inkább a postai- és áruforgalomban és nem pedig a személyforgalomban zajlik (h2.). A BLFNR-en zajló postaforgalmi adatokra tekintettel az elkövetők lebukásának kockázata ugyanis meglehetősen alacsony.

Végezetül feltételeztük azt is, hogy a kannabisz kis mennyiségben, de a leggyakrabban előforduló kábítószer a vámhatósági lefoglalásokban (h3.). Mindez csak részben igazolódott: a csomagforgalomban ugyanis leggyakrabban ATS-ok kerültek lefoglalásra. A kannabisz származékok repülőtéri előfordulása jellemzően fogyasztói magatartásra utal. Összességében viszont megállapítható, hogy a lefoglalási esetszámokat és mennyiségeket tekintve a NAV RI lefoglalásaiban továbbra is a klasszikus kábítószer dominálnak.

A tanulmány korlátai

A tanulmánynak meghatározó korlátai vannak. Az elemzés során alkalmazott felderítési adok megfelelő viszonyítási, illusztrálási lehetőséget kínálnak a hazai légiforgalomban zajló illegális pszichoaktív anyagok csempészetének egyes jellemzőit illetően. Ezzel együtt a rendszeresen gyűjtött felderítési adatállomány egyúttal magán hordozza a bűnügyi statisztikákra jellemző általános korlátokat is. Így különösen az adatbázis tárgyhoz kötöttsége egyfelől leszűkíti az elemzési mozgásteret. Másfelől az adatok magukon hordozzák az előállító szerv törekvéseit, problémáit, munkáját – így különösen a rögzítési pontatlanságokat –, amit az adatok valóságtükrözési fokának megítélésekor szem előtt kell tartani (Korinek, 2009). Megjegyzendő továbbá, hogy a jelenleg hatályos büntetőeljárás szabályok szerint a kábítószerrel, új pszichoaktív szerekkel kapcsolatos jogsértések vizsgálata a rendőrség hatáskörébe tartozik, így előfordulhat, hogy egyes felderítések kizárólag ez utóbbi rendészeti szerv statisztikai állományában jelennek meg. Elképzelhető tehát, hogy a vizsgált időszakban a hazai légiforgalomban olyan kábítószer felderítésekre is sor került, amelyeket a rendőrség realizált, így nem jelennek meg az általunk vizsgált adatbázisban.

Mindazonáltal a tanulmány pontos képet ad a magyar vámhatóság légiforgalomban végzett kábítószer és új pszichoaktív szer felderítéseit illetően. A tanulmány egyes korlátai ellenére az eredmények nagy pontossággal tükrözik a légiforgalomban zajló tiltott pszichoaktív szerek csempészetének trendjeit és rámutatnak a bűnüldöző hatóságok számára is meghatározó prioritásokra.

Irodalomjegyzék

Bálint Réka – Csesztegi Tamás – Horváth Gergely Csaba – Kaló Zsuzsa – Paksi Borbála – Péterfi Anna – Port Ágnes – Tarján Anna (2018) 2018-as éves jelentés (2017-as adatok) az EMCDDA számára. Nemzeti Drog Fókuszpont, Budapest

Bálint Réka – Csák Róbert – Csesztegi Tamás – Horváth Gergely Csaba – Kaló Zsuzsa – Paksi Borbála – Péterfi Anna – Port Ágnes – Tarján Anna – Varga Orsolya (2019) 2019-es éves jelentés (2018-as adatok) az EMCDDA számára. Nemzeti Drog Fókuszpont, Budapest

Chalfin, Brenda (2008) Sovereigns and citizens in close encounter: Airport anthropology and customs regimes in neoliberal Ghana. *American Ethnologist*, 35(4), 519-538.

Czér Polla – Csesztegi Tamás – Fóti Orsolya – Horváth Gergely Csaba – Nyírády Adrienn – Péterfi Anna – Port Ágnes – Tarján Anna – Varga Orsolya (2017) 2017-as éves jelentés (2016-as adatok) az EMCDDA számára. Nemzeti Drog Fókuszpont, Budapest

Csaba Zágon (2009) A szállítási lánc biztonságának aktuális kérdései a missziós feladatok kapcsán. *Hadmérnök*, 4(3), 151-158.

Csesztregi Tamás – Horváth Gergely Csaba – Nyírády Adrienn – Port Ágnes – Tarján Anna – Varga Orsolya (2016) 2016-os éves jelentés (2015-ös adatok) az EMCDDA számára. Nemzeti Drog Fókuszpont, Budapest

Dean, Be Vang – Stellpflug, Samuel J. – Burnett, Aaron M. – Engebretsen, Kristin M. (2013) 2C or not 2C: Phenethylamine designer drug review. *Journal of Medical Toxicology*, 9(2), 172-178.

Éberhardt Gábor (2019) A reguláris migráció túlterheléses hatása és a bűnmegelőzés kapcsolata. In: Hautzinger Zoltán – Gaál Gyula (szerk.) A bűnüldözés és a bűnmegelőzés rendészettudományi tényezői. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények (21). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja Pécs, 257-267.

Elekes Zsuzsanna – Arnold Petra – Bencsik Nóra, szerk. (2020) Iskolások egészségkárosító magatartása 25 év távlatában. A 2019. évi ESPAD kutatás magyarországi eredményei. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest

EMCDDA (2014) EMCDDA-Europol Joint report on a new psychoactive substances: MDPV (3,4-methylenedioxypropylamphetamine). Publications Office of the European Union, Luxembourg

EMCDDA (2018) Recent changes in Europe's cocaine market: Results from an EMCDDA trendspotter study. Publications Office of the European Union, Luxembourg

EMCDDA (2017) European drug report 2017. Trends and developments. Publications Office of the European Union, Luxembourg

EMCDDA (2019) European drug report 2019. Trends and developments. Publications Office of the European Union, Luxembourg

EMCDDA – Europol (2016) EU drug markets report: Strategic overview. Publications Office of the European Union, Luxembourg

EMCDDA – Europol (2019a) EU drug markets report 2019. Publications Office of the European Union, Luxembourg

EMCDDA – Europol (2019b) Methamphetamine in Europe. EMCDDA-Europol threat assessment 2019. Publications Office of the European Union, Luxembourg

Erdős, Ákos (2019) Territorial rearrangement in drug trafficking after the border closing. *Criminal Geographical Journal*, 1(1), 25-38.

Erdős Ákos (2020a) A déli határzár telepítésének a hazai kábítószercsempészet területi átrendeződésére gyakorolt hatása. *Bűnözésföldrajzi Közlemények*, 1(1), 9-22.

Erdős Ákos (2020b) Pénzügyőri szolgálati ismeretek. Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, Budapest

Ernszt Ildikó (2007) A nemzetközi légitölekedés védelme. Doktori disszertáció, kézirat, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Pécs

Facsinay Kinga (2019) Hamarosan vége a vám- és áfamentes külföldi online rendeléseknek. Növekedés.hu, 2019. január 28.

URL: <https://novekedes.hu/interju/hamarosan-vege-a-vam-es-afamentes-kulfoldi-online-rendeleseknek> (2020. 12. 23.)

Fajar, Rosyadi – Ramadhan, Rizki Ananda (2018) The Role of the Indonesian Air Force in the Prevention of Drug Smuggling in Halim Perdanakusuma International Airport: A Case Study. Central European Journal of International & Security Studies, 12(4), 325-337.

Gambaro, Veniero – Casagni, Eleonora – Dell' Acqua, Lucia – Roda, Gabriella – Tamborini, Lucia – Visconti, Giacomo Luca – Demartin, Francesco (2016) Identification and characterization of a new designer drug thiothinone in seized products. Forensic Toxicology, 34(1), 174-148.

Hagen, Andrew O. – Smith, Connie (2017) A new beginning: An Overview of new psychoactive substances. Forensic Research & Criminology International Journal, 5(3), 1-13.

INCB, International Narcotics Control Board (2017) Report of the International Narcotics Control Board for 2016. United Nations, New York

Kalapos Miklós Péter (2011) 3,4-metilén-dioxi-pirovaleron- (MDPV-) epidémia? Orvosi Hetilap, 152(50), 2010-2019.

Kloppenburger, Sanneke (2013) Mapping the contours of mobilities regiems. Air travel and drug smuggling between the Caribbean and the Netherlands. Mobilities, 8(1), 52-69.

Konyhás Richárd – Varga Zoltán (2018) A megújult vámjogi szabályozás. Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Juridica et Politica, 36(1), 87-125.

Korinek László (2009) Kriminológiai kutatási módszerek. In: Virág György (szerk.) OKRI Szemle, 1. kötet, Országos Kriminológiai Intézet, Budapest, 172-192.

Kővári Botond (2006) A légitársaságok személyzettervezési feladatának komplex feltételeket kielégítő optimalása. Doktori disszertáció, Budapesti Műszaki Gazdaságtudományi Egyetem Közlekedésgazdasági Tanszék, Budapest

KSH (2020a) Összefoglaló adatok a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér forgalmáról; 2002– (4.6.15.). Központi Statisztikai Hivatal, Budapest

URL: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_odmj001.html (2020. 12. 14.)

KSH (2020b) Posta és távközlés; 1960– (4.6.). Központi Statisztikai Hivatal, Budapest

URL: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_hosszu/h_onp001.html (2020. 12. 17.)

KSH (2020c) Postai és futárpostai küldemények (4.7.6.). Központi Statisztikai Hivatal, Budapest

URL: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_evkozi/e_onp009.html (2020. 12. 17.)

Kovács Katalin – Tóth Anita Réka – Kereszty Éva Margit (2012) Új dizájner drog: metilongfogyasztással összefüggő haláleset. *Orvosi Hetilap*, 153(7), 271-276.

Kui László (2018) A határellenőrzés elveinek és követelményeinek érvényesülési lehetőségei Magyarországon. *Hadtudományi Szemle*, 19(2), 268-286.

Lahaie, Emmanuel – Martinez, Magali – Cadet-Tairou, Agnès (2013) New psychoactive substances and the internet: Current situations and issues. *Observatoire Francais des Drogues et des Toxicomanies*. 2013(84), 1-8.

NAV (2016) NAV évkönyv 2015. Tények, információk a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és annak 2015. évi tevékenységéről. Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Budapest

NAV (2017) NAV évkönyv 2016. Tények, információk a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és annak 2016. évi tevékenységéről. Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Budapest

NAV (2018) NAV évkönyv 2017. Tények, információk a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és annak 2017. évi tevékenységéről. Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Budapest

NAV (2019) NAV évkönyv 2018. Tények, információk a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és annak 2018. évi tevékenységéről. Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Budapest

Paksi Borbála (2009) Populációs adatok alakulása. In: Felvinczi Katalin – Nyírády Adrienn (szerk.) *Drogpolitika számokban*. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 81-142.

Paksi Borbála – Demetrovics Zsolt – Magi Anna – Felvinczi Katalin (2018) A magyarországi felnőtt népesség droghasználata – az Országos Lakossági Adatfelvétel az Addiktológiai Problémákról 2015 (OLAAP 2015) reprezentatív lakossági felmérés alapján. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 73(4), 541-565.

Ritter Ildikó (2015) A kábítószerpiac új kihívásai, figyelemmel az új pszichoaktív anyagok elterjedésére. *Kutatási beszámoló (B/1.26.)*. Országos Kriminológiai Intézet, Budapest

Scharper, Andreas – Hofmann, Rainer – Bargain, Philippe – Desel, Herbert – Ebbecke, Martin – Langer, Calus (2007) Surgical treatment in cocaine body packers and body pushers. *International Journal of Colorectal Disease*, 2007(22), 1531-1535.

Schohl, John M. (1982) Airport Seizures of Luggage without Probable Cause: Are They "Reasonable"? *Duke Law Journal*, 31(6), 1089-1109.

Steinberg, Jonny (2005) Drug smuggling and border control at Johannesburg International Airport and Durban Harbour. Institute for Security Studies, 2005(104), 1-13.

Stratégia Konzorcium (2014) Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) Helyzetelemzés értékelése. Stratégia Konzorcium, Budapest

Szendi Antal (2018) Vámjog és vámeljárás. In: Erdős Ákos (szerk.) Integrált pénzügyőri ismeretek I. Kezdő pénzügyőrök kézikönyve. Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozata, Budapest

Torkos Edina (2005) Drogkereskedelem pénzügyőri szemmel. Debreceni Jogi Műhely, 2(klsz.), 1-27.

Tóth Anita Réka – Hideg Zsuzsanna – Institoris László (2011) Egy régi-új kábítószer – a mefedron. Orvosi Hetilap, 152(30), 1192-1196.

UNODC (2011) Amphetamines and ecstasy. 2011 Global ATS assessment. United Nations Office on Drugs and Crime (Sales No. E.11.XI.13), Vienna

UNODC (2019) World Drug Report 2019. Stimulants. United Nations Office on Drugs and Crime (Sales No. E.19.XI.8), Vienna

UNODC (2020) World Drug Report 2019. Drug use and health consequences. United Nations Office on Drugs and Crime (Sales No. E.20.XI.6), Vienna

WCO (2020) Illicit trade report 2019. World Customs Organization, Brussels

Wu, Nan – Feng, Zhiwei – He, Xibing – Kwon, William – Wang, Junmei – Xie, Xiang-Qun (2019) Insight of Captagon abuse by chemogenomics knowledgebase-guided systems pharmacology target mapping analyses. Scientific Reports, 9(2268): 1-12.